

Elly Griffiths

Wat ons rest

Vertaald door Janet Limonard-Harkink

DE FONTEIN

Proloog

Zondag 24 maart 2002

Het vreugdevuur brandt fel, het hart gesmolten goud.

‘Ik ben een vuurmaker,’ zegt Cathbad.

‘Alles is zo droog,’ reageert Emad, ‘daar komt dat door. Het heeft de hele week niet geregend.’

‘Saai zeg.’ Emily gooit bladeren naar hem.

‘We moeten de goden danken,’ merkt Leo op. ‘We moeten bidden tot Grim, de man met de kap.’

‘Leo,’ Amber zit ineengedoken in haar deken, ‘het is bijna Pasen. Het is verdomme Palmzondag. Een beetje respect.’

‘Pasen was ooit een heidens feest,’ zegt Leo. ‘Mensen vieren al sinds de prehistorie de dag-en-nachtevening en de zonnewende.’ Maar hij glimlacht naar Amber, en als de wijn in plastic bekiers wordt rondgedeeld, beroert zijn hand de hare.

‘Op Grim’s Gaben.’ Leo brengt de toast uit.

‘Grim’s Gaben,’ echoën de studenten. Alleen Mark mompelt nogal uitdagend: ‘Grime’s Graves.’ Cathbad is bezig met het vuur; hij heeft een lange stok die hij gebruikt als pook, waardoor de vlammen meer zuurstof krijgen.

De barbecue ontbrandt minder makkelijk, dus is het al laat tegen de tijd dat de vegetarische burgers gaar zijn. Er gaat een zak chips rond. Marks hond, Odin, komt in de kring zitten, zijn tong uit zijn bek.

‘Geef hem alsjeblieft niets,’ zegt Mark, ‘hij is op dieet.’

‘We zouden hier geen chips moeten eten,’ merkt Thomas op. ‘Het zou hertenvlees of lamsbout moeten zijn.’

‘Ik dacht dat je vegetariër was,’ reageert Amber.

‘Ik heb het over het esthetische aspect.’

Maar als Cathbad de geroosterde aardappels uit de gloeiende as haalt, blijken ze rauw vanbinnen en beslist inferieur aan de gefrituurde variant. Leo opent nog een fles wijn. De duisternis valt over de vreemd pokdalige velden en het nabijgelegen den-nenbos ruist. De kampeerders gaan dichterbij elkaar zitten. Thomas pakt zijn gitaar en zingt liedjes van The Beatles. *All you need is love*. Odin kruipt naar Emily toe en begint haar broodje hamburger op te eten, dat ze zelf niet meer wil.

Cathbad had gelijk, denkt Emily, er schuilt magie in zo'n gemeenschappelijk vuur. Ze zit met haar vrienden in dit heilige landschap, drinkt lauwe wijn en luistert naar Thomas die zich de woorden van 'Eleanor Rigby' probeert te herinneren, en ze denkt dat ze nog nooit in haar leven zo gelukkig is geweest.

Dan verschijnt er tussen de bomen een figuur met een grote kap op zijn hoofd.

I

Vrijdag 11 juni 2021

De bescheiden winkel in een achterafstraatje van King's Lynn heeft vele bestemmingen gekend. Ooit was het een bakkerij, maar dat kunnen de meeste mensen zich niet meer herinneren. De oven staat er nog steeds en is in opeenvolgende edities een centraal punt en daarna een eethoek geweest, maar was ook tientallen jaren volledig dichtgetimmerd. Het gebouw is een bar, een groentewinkel en een rommelwinkel geweest en is nu hard op weg om weer een bar te worden. Op een bord buiten staat: THE RED LADY TEAROOM – OPENING IN AUGUSTUS 2021, en op een ander bord wordt aan geïnteresseerde voorbijgangers gemeld dat Edward Spens and Co verantwoordelijk zijn voor de renovatie.

Gary Bright geniet van zijn werk. Dit is het deel dat hij leuk vindt, de boel slopen. De rest – het opnieuw bedraden en bepleisteren, de eindeloze gesprekken met architecten en eigenaren – kan saai en ook weleens frustrerend zijn. Maar met een voorhamer tegen een stenen muur rammen verveelt nooit. Gary zwaait. De oude muur trilt eerst en dan, als Gary nog een keer slaat, stort hij in. Gary ziet door het stof een zwarte leegte. Dat is vreemd, hij had een schoorsteen verwacht. Op de plattegrond was te zien dat er in dit souterrain een open haard zat en de huidige eigenaren willen die graag weer in gebruik nemen. 'Het zal de plek een zekere charme geven,' zegt Elise Monkton, de angst-aanjagend enthousiaste nieuwe manager. 'Waarschijnlijk vinden we een victoriaanse sierrand of een paar schattige tegeltjes...' Maar als Gary dichterbij komt ziet hij alleen maar duisternis. Koude lucht komt uit de blootgelegde ruimte en plotseling – het is belachelijk – slaat Gary de angst om het hart. Doe normaal,

zegt hij tegen zichzelf. Dit is geen aflevering van *Most Haunted*, je bent bouwvakker en je hebt een klus te klaren. Als hij door de opening kijkt, ziet hij iets wits, bijna lichtgevends. Is dat kalk? Gary buigt zich voorover in het gat en ziet een compleet menselijk skelet, dat daar is neergelegd alsof het een rekwisiet is voor Halloween.

Iemand schreeuwt. Het duurt een paar tellen voordat Gary beseft dat hij dat zelf is.

Doctor Ruth Galloway heeft een lastige dag. Het lesgeven is voorbij en de scripties moeten worden gecorrigeerd. De studenten hebben een zwaar jaar achter de rug, ze hebben de meeste tijd in lockdown gezeten en konden alleen via Zoom met hun docenten communiceren. Maar ze hebben goed werk afgeleverd en Ruth is trots op ze. Dit zou een periode moeten zijn waarin ze zich voorbereidt op de diploma-uitreiking, plannen maakt voor het volgende semester en lobbyt bij de universiteit voor meer geld en middelen. In plaats daarvan is de diploma-uitreiking opnieuw afgelast en wacht Ruth op een commissie die moet beslissen of haar vakgroep volgend jaar überhaupt nog wel bestaat.

‘Nog nieuws?’ David Brown verschijnt met een miniem klopje op haar deur.

‘Nee. Het dagelijks bestuur zit nog maar net te vergaderen.’

‘Ze hadden jou ook moeten uitnodigen.’

‘Alleen bestuursleden,’ zegt Ruth. ‘Het is verschrikkelijk, alsof je ter dood wordt veroordeeld zonder dat je je zaak kunt bepleiten.’

Het is een melodramatische analogie, dat weet ze, maar het is precies zoals ze zich voelt; haar werk is wie ze is. Doctor Ruth Galloway, hoofd Archeologie aan de University of North Norfolk. En nu vindt de universiteit in al haar wijsheid dat de afdeling ‘niet rendabel’ is en overweegt het bestuur om die maar helemaal te sluiten.

‘Het is absurd,’ zegt David, terwijl hij door Ruths kantoor ijsbeert, wat haar onder normale omstandigheden tot waanzin zou drijven. ‘Ik bedoel, je bent een gerenommeerd archeoloog,

met een internationale reputatie. En je bent op tv geweest.'

Dat klinkt enorm energiek, vindt Ruth, maar ze weet wat David probeert te zeggen. Ze is een redelijk bekende archeoloog, ze heeft advies gegeven over Romeinse botten in Italië en is daar op televisie geweest. Ze heeft drie goed ontvangen boeken geschreven en heeft samen met haar voormalige partner Frank Barker, een Amerikaanse historicus, ook meegewerkt aan een nogal lugubere tv-serie genaamd *Women Who Kill*. Het is grotendeels aan Ruth te danken dat de UNN een goede naam heeft op het gebied van archeologie. Maar covid heeft hen hard getroffen. De meeste van hun postdoctorale studenten komen uit het buitenland en die inkomstenstroom was van de ene op de andere dag opgedroogd. Daarnaast lopen de studentenaantallen ook terug, het aantal ingeschreven studenten voor 2022 is aanzienlijk lager dan in 2021. Toen het bestuur 'zware bezuinigingsmaatregelen' aankondigde, wist Ruth dat ze in de vuurlinie zou komen te liggen.

'Ze hebben gezegd dat het personeel in dienst kan blijven,' zegt Ruth. 'Ze verplaatsen ons naar geschiedenis of aardrijkskunde.'

'Dat is een grove belediging. Ik blijf hier niet om beledigd te worden. Dan ga ik terug naar Zweden.'

David werkte vroeger aan de universiteit van Uppsala en waarschijnlijk willen ze hem wel terugnemen. Zal Ruth blijven en zich laten beledigen? Ze kijkt uit het raam naar de siervijver, die er schitterend bij ligt in de zon. Twee studenten zijn aan het frisbeeën, hun gelach weerklinkt tussen de laaggelegen gebouwen van de campus. Ruth wrijft in haar ogen. Of haar raam is viezer dan anders, of ze kan elk moment gaan huilen.

Ze is opgelucht als de telefoon gaat, hoewel ze zich afvraagt wie haar belt via de vaste lijn.

'Doctor Ruth Galloway?'

De licht bekakte stem komt haar vaag bekend voor. Een bestuurslid? Een journalist van een van de chiquere kranten?

'Ja.'

'Je spreekt met Edward Spens. Ik heb een bouwbedrijf. Misschien ken je me nog...'

‘Jazeker.’ Ruths herinneringen aan hem zijn bijna alleen maar onplezierig. Eerst was er het lijk onder de deur van een voormalig kindertehuis en daarna het vliegtuig uit de Tweede Wereldoorlog met de piloot er nog in. In Ruths ervaring zijn telefoontjes van Edward Spens zelden goed nieuws.

‘Nou...’ Zijn gegeneerde lach maakt duidelijk dat Edward zich dezelfde gebeurtenissen herinnert. ‘Het is eigenlijk wel ironisch, maar ik denk dat we opnieuw een lijk hebben gevonden.’

Ruth is blij dat ze een paar uur weg kan van de universiteit. Ze wimpelt Davids pogingen af om haar te vergezellen en legt de korte afstand naar King’s Lynn alleen af. Ze parkeert bij het station en loopt door de smalle straatjes volgens de aanwijzingen van Edward Spens. Dit is een van de oudste delen van de stad, de huizen zijn victoriaans of nog ouder, maar het is niet ver van het winkelcentrum en het museum waar het hout van de *henge* wordt bewaard. Misschien gaat Ruth er later nog wel even kijken. Hoewel haar druïdevriend Cathbad vindt dat de houten palen in het zand hadden moeten blijven staan, ten prooi aan de tijd en de getijden, vindt Ruth dat ze op een goede manier in het museum worden tentoongesteld. Ze moet echt met Cathbad bellen. Hij is nog steeds niet volledig hersteld nadat hij vorig jaar maar ternauwernood corona heeft overleefd. Een victoriaans skelet zou hem zeker opvrolijken.

Het rijtjeshuis dat nu in de steigers staat, roept bij Ruth herinneringen op. Is ze er ooit met Cathbad geweest, toen het een antiekwinkel of iets dergelijks was? Cathbad houdt ervan om tussen oude foto’s en allerlei aardewerk te snuffelen.

Er hangt een nieuw geschilderd bord boven de deur. THE RED LADY TEAROOM. Ook dat roept een herinnering en een ietwat ongemakkelijk gevoel op, aan de Red Mount Chapel, een vreemd zeshoekig gebouw langs een pad naar Walsingham, midden in een park. De plaats van een andere dode. Ruth schudt haar hoofd om die gedachte kwijt te raken en duwt de deur open.

‘Ah, Ruth.’ Het is duidelijk dat Edward Spens haar verwacht. Hij ziet er ouder uit dan de laatste keer dat ze hem zag; zijn haar

wordt steeds dunner, maar hij is nog steeds een lange, indrukwekkende verschijning als hij over de pas geschuurde planken komt aanlopen. Witte tanden flitsen in een gebruind gezicht. Hoe komt Spens aan dat kleurtje? De lockdown is pas in maart opgeheven en er gelden nog steeds reisbeperkingen. En die grijs benadrukt bovendien het feit dat hij geen mondkapje draagt. Ruth draagt er wel een en volgt daarmee de coronaregels voor bijeenkomsten binnenshuis. Bovendien is het altijd een goed idee om een masker te dragen als je een bouwplaats bezoekt. The Red Lady Tearoom ziet eruit als een plek waar asbest vrij spel heeft.

Edward stapt naar voren alsof hij haar een hand wil geven, gevolgd door een pantomime dat hij zich herinnert dat ze afstand moeten houden en buigt dan met een ironische namasté.

‘Hallo, Edward,’ zegt Ruth. Ze gaat ervan uit dat ze elkaar bij de voornaam noemen, hoewel ze eigenlijk liever heeft dat hij haar aanspreekt met ‘doctor Galloway’.

‘Hoe gaat het met je in deze gekke nieuwe wereld?’ vraagt Edward, die erin slaagt COVID-19 tot een grappige oneliner te degraderen.

‘Ik red me wel,’ antwoordt ze. ‘Goed, waar is dat skelet?’

‘Typisch Ruth,’ lacht Edward. ‘Vergeet het sociale gekeuvel, waar zijn de botten?’

Er zijn verschillende antwoorden die Ruth hierop zou kunnen geven: hij kent haar niet goed genoeg om te zeggen wat ‘typisch Ruth’ is, ze is aan het werk en niet op een cocktailparty en menselijke beenderen zijn niet om te lachen. Maar ze wacht gewoon tot Edward haar de weg wijst naar een pittoresk ongelijke trap.

De ruimte eronder is een souterrain met lage plafonds, die alleen wat licht krijgt via een schuifraam dat uitkijkt op een muur. Edward drukt op een schakelaar die wiebelig aan een groepje draden hangt, maar dan verlichten kunstig geplaatste spotjes de ruimte. Op de vloer ligt zeil en drie muren zijn hersteld tot het oorspronkelijke metselwerk. Maar Ruths blik gaat naar de vierde muur, met een onregelmatig gat in het midden. Ze gaat dichterbij staan en ontwijkt het bouw materiaal dat overal lijkt te liggen. Archeologen zouden veel netter werken, denkt ze.

In het gat is een dichtgemetselde schoorsteenmantel te zien. Daarnaast bevindt zich een opening van ongeveer een halve meter diep die over de hele lengte van de kamer loopt en in die ruimte ligt een volledig gearticuleerd menselijk skelet.

‘Ik kan je vertellen dat Gary zich is doodgeschrokken,’ zegt Edward. ‘Hij is meteen naar huis gegaan. Wat denk jij? Is het victoriaans? Deze huizen zijn gebouwd tussen 1860 en 1870.’

‘Nee.’ Ruth gaat weer rechtop staan. ‘Het is recent.’

‘Hoe weet je dat?’ reageert Edward, die zowel onder de indruk als sceptisch klinkt. ‘Ik dacht dat je daarvoor een koolstof-nog-wat-test moest doen.’

‘Koolstofdateringen kunnen helpen om de leeftijd van botten vast te stellen,’ antwoordt Ruth, ‘maar ze kunnen ook worden beïnvloed door natuurverschijnselen zoals zonnevlammen, en soms zitten ze er wel honderd jaar naast. Maar ik zie een metalen plaat op het onderste gedeelte van het kuitbeen en dat betekent dat de persoon vrij recent aan zijn enkel is geopereerd. Ik ben bang dat we de politie moeten bellen.’

Voordat Ruth kan bedenken wat de gevolgen daarvan zullen zijn, blijft haar telefoon. David Brown.

Ze gaan ons sluiten. Zag het net staan op f-ing twitter.

Ruth rijdt in een staat van nauwelijks te bedwingen woede terug naar de universiteit. Het schiet haar te binnen dat Nelson zich altijd zo voelt als hij achter het stuur zit. Maar ze bergt Nelson op voor een andere keer. Ze was uit The Red Lady Tearoom vertrokken zodra hoofdagente Tony Zhang arriveerde. Tony zag er, zoals altijd, uit alsof hij zijn opwinding bij de gedachte aan een nieuwe zaak nauwelijks kon bedwingen.

‘We zullen de dossiers met vermiste personen checken,’ zei hij tegen Ruth en Edward. ‘Kunt u zeggen hoe oud het skelet is, doctor Galloway?’

Ruth was dankbaar voor de respectvolle aanspreekvorm, hoewel ze het niet erg had gevonden als Tony haar Ruth had genoemd. Vorig jaar had hij zelfs op Kate gepast.

‘Dat weet ik nog niet zeker,’ zei ze. ‘Maar het metaal in de voet ziet er vrij nieuw uit. Dat is in de afgelopen twintig jaar geplaatst, zou ik zeggen.’

‘Is het een compleet skelet?’

‘Ja, volledig gearticuleerd en volledig ontvleesd.’

‘Ik zal de lijkschouwer inlichten.’ Tony klinkt opgetogen. ‘Kunt u het opgraven?’

‘Je hebt me niet echt nodig als het een recent lijk is,’ zei Ruth, ‘maar omdat we hier te maken hebben met een historische site, zal ik een vergunning moeten aanvragen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ik moet nu terug naar mijn studenten.’

‘Maar de baas is onderweg,’ zegt Tony. ‘Ik weet zeker dat hij u wil spreken.’

‘Zeg maar tegen Nelson dat hij me moet mailen.’ Ze gunt zichzelf een glimlachje bij de gedachte aan Nelsons gezicht als hij dat bericht krijgt. Nelson woont nu gescheiden van zijn vrouw

Michelle, en Ruth weet dat mensen ervan uitgaan dat het slechts een kwestie van tijd is voordat hij bij haar zal intrekken. Maar het ligt wat ingewikkelder. Ruth en Nelson hebben samen een kind, maar Ruth wil niet dat Kate denkt dat ze nu één groot gelukkig gezin zijn, als dat niet het geval is. Nelson heeft ook drie kinderen met Michelle: twee volwassen dochters en een zoontje. Hij wil er een keer 'goed over praten', maar Ruth vindt het nog te vroeg. Mede daarom rijdt ze nu als een razende over de vele rotondes van King's Lynn.

Maar er speelt meer. Op dit moment zijn haar afdeling en haar levensonderhoud Ruths grootste zorg. Omdat Ruth zelf geen Twitter-account heeft, heeft David haar een screenshot van de aankondiging gestuurd.

In het licht van de toenemende economische druk en de afnemende belangstelling voor deze studie, moet de UNN helaas melden dat de vakgroep Archeologie wordt opgeheven.

We moeten terugvechten, appte David. *Ik begin een twitter-account*. Ruth zucht als ze het bekende bord naar het gebouw voor Natuurwetenschappen nadert. Ze vreest en wantrouwt sociale media, maar David heeft waarschijnlijk gelijk. Misschien krijgen ze hun eigen hashtag. Het is allemaal erg deprimerend.

Zoals Ruth al dacht, is inspecteur Harry Nelson niet blij met het nieuws dat doctor Galloway net vertrokken is, en haar suggestie om maar te mailen maakt het er niet beter op. Hij ijsbeert mompelend door het souterrain.

'Lang niet gezien,' zegt Edward Spens, wat de situatie niet ten goede komt.

'Elke keer als ik u zie, meneer Spens,' reageert Nelson, 'is er weer een lijk. Ieder ander zou achterdochtig worden. Heb ik reden om achterdochtig te zijn?'

Edward Spens lacht, hoewel niets erop wijst dat de vraag als grap bedoeld is.

‘Doctor Galloway zegt dat het lichaam relatief recent is,’ merkt Tony Zhang op. ‘Er zit een metalen plaatje in de enkel. Ze gaat een opgravingsvergunning aanvragen.’

‘We moeten de dossiers van vermiste personen doornemen,’ zegt Nelson, ‘en de eigendomsakte van de winkel. Wie had dit pand voor u?’

‘Het was een antiekwinkel. Het Emporium of Wonder. De eigenaar ging failliet door de lockdown. Ik heb het heel goedkoop in handen gekregen.’ Spens grijnst alsof dit iets goeds is, wat het voor hem duidelijk is.

‘Een beetje een nieuwe branche voor u, hè?’ zegt Nelson, die is blijven staan bij het gat in de muur. ‘Ik dacht dat het bij jullie vooral draaide om het bouwen van enorme woonwijken vol met afzichtelijke moderne huizen.’

‘Exclusieve villa’s,’ corrigeert Spens, zij het zonder rancune. ‘Dit is eigenlijk voor de vrouw. De kinderen worden groot, ze wil iets gaan doen in de cateringbusiness. Ik heb twee panden gekocht, één in King’s Lynn en één in Holt. Op beide zit een manager, maar Marion houdt toezicht.’

Nelson heeft Marion Spens maar één keer ontmoet, maar hij kan zich voorstellen dat zij een goede toezichthouder is.

‘Ik heb de naam van de vorige eigenaar nodig.’

‘Sharon Gleeson,’ antwoordt Edward prompt. ‘Ik heb haar gegevens hier.’ Hij haalt een iPhone tevoorschijn met de afmetingen van een laptop. Nelson herinnert zich een tijd waarin ze er allemaal van uitgingen dat telefoons steeds kleiner zouden worden, maar de nieuwste exemplaren passen amper in je broekzak. Zijn privételefoon is een paar jaar oud en heeft een gebarsten scherm; voor zijn werk heeft hij een nieuwere versie, maar hij is niet van plan om Spens het nummer te geven.

‘Geef die gegevens maar aan mijn medewerker,’ zegt hij. ‘Ik moet de locatie verzegelen, het is tot nader order een plaats delict. Tony, jij wacht hier tot het forensisch team is gearriveerd. Ik ga contact opnemen met doctor Galloway.’

Ze weten allemaal dat hij niet via e-mail bedoelt.

Nelson komt bij de universiteit met de bedoeling een serieus gesprek te hebben met Ruth, te beginnen over het dode lichaam en eindigend met de vraag waarom ze in godsnaam niet bij hem wil komen wonen. Maar als hij aankomt zit haar kantoor vol mensen die er allemaal erg mistroostig uitzien, zelfs voor academici.

‘O, hallo, Nelson,’ zegt Ruth. ‘Je treft ons op een slecht moment, de universiteit gaat ons opheffen.’

‘Jullie opheffen? Hoe bedoel je?’

David Brown antwoordt. Hij is niet een van Nelsons favoriete mensen – die lijst is ook niet erg lang – maar Nelson begrijpt waarom hij zich verongelijkt voelt. Nelson heeft hetzelfde gevoel wanneer zijn baas, hoofdinspecteur Jo Archer, over zijn pensioen begint.

‘Het is een schande,’ zegt David Brown. ‘Ze sluiten een van de meest prestigieuze vakgroepen van deze universiteit.’

‘Wie wil jullie opheffen?’ vraagt Nelson. ‘Ik dacht dat jullie een baan voor het leven hadden.’

‘Het universiteitsbestuur,’ antwoordt Ruth. ‘Sommigen van ons hebben een vaste aanstelling – waarschijnlijk bedoel je dat met ‘een baan voor het leven’ – maar dat betekent alleen maar dat ze ons elders een functie moeten aanbieden. Ze sluiten onze afdeling omdat we blijikbaar te duur zijn.’

‘Het is pure politiek,’ zegt een fel ogende jonge vrouw. ‘Deze regering begrijpt niets van zaken die niet met winst en verlies te maken hebben, en dat is alles wat zij niet nuttig vinden. Ze begrijpen het concept “leren omwille van het leren” niet.’

Nelson ook niet precies, maar in de loop der jaren is hij Ruths kennis en expertise zeker gaan waarderen.

‘Maar je bent beroemd,’ zegt hij tegen Ruth. ‘Je bent op tv geweest.’

‘Dat zeg ik ook steeds tegen haar,’ reageert David. ‘Ze is de meest spraakmakende docent van de UNN. Ze is de parel in de kroon van de universiteit.’

Rustig aan, wil Nelson zeggen. Hij is niet blij met de bezitterige toon in Browns stem wanneer die het over Ruth heeft.

‘En je bent politicadviseur,’ gaat hij verder. ‘Dat is nuttig, zo je wilt.’

Ruth schenkt hem een zuinig glimlachje. ‘Goh, bedankt, Nelson. Maar het probleem is dat niet genoeg mensen archeologie willen studeren. Zoals Fiona zegt,’ ze knikt naar de fel ogende jonge vrouw, ‘het draait allemaal om geld, en een master archeologie leidt niet bepaald tot een carrière waarmee je rijk kunt worden. Als een archeoloog advies moet geven bij een nieuwbouwproject, is hij meestal de laagstbetaalde persoon op de bouwplaats.’

‘O ja, daarom ben ik hier. Ik wil met je praten over een bouwplaats.’

‘Oké.’ Ruth wendt zich tot haar team. ‘Laten we het voor vandaag hierbij laten. We hebben het hele weekend nog om onze strijd voor te bereiden.’

‘Dat duurt te lang, dat kunnen we ons niet veroorloven,’ werpt David tegen. ‘Ik begin vanavond met de Twitter-campagne. We staan niet toe dat ze de archeologie om zeep helpen.’

Is de archeologie niet al dood? denkt Nelson. Maar hij zegt het niet hardop, hij wil de iets optimistischer stemming niet bederven.

Als het laatste teamlid is vertrokken gaat Nelson tegenover Ruth zitten. Dit is een ander kantoor – veel ruimer en indrukwekkender – maar het doet hem denken aan de eerste keer dat hij Ruth ontmoette, toen hij naar de universiteit kwam om haar mening te vragen over een aantal begraven botten. Hij voelt een nieuwe golf van respect voor haar. David Brown heeft gelijk, het zou een schande zijn als al deze specialistische kennis voor de wereld verloren zou gaan.

‘Zware dag?’

‘Ik heb me weleens beter gevoeld. Sorry dat ik zo snel vertrok, maar ik moest terug.’

‘Dat is oké. Tony zegt dat je een opgravingsvergunning gaat aanvragen.’

‘Ja, dat doe ik later wel. Maar vreselijk toch, een ingemetseld skelet. Het klinkt als iets uit een griezelverhaal.’

‘Het is zeker een verdachte dood, naar mijn mening.’
‘Ik moet gaan,’ zegt Ruth. ‘Ik moet Kate ophalen bij Cathbad.’
‘Ik ga met je mee. Ik wil Katie graag zien. En dan kunnen we meteen een praatje maken.’
Nelson kan aan Ruths gezicht zien dat dit precies is waar ze bang voor was.

Verschenen van Elly Griffiths:

Dodencirkel

Offersteen

Springvloed

Beenderhuis

Onheilstijding

Doden zonder naam

Geestvelden

De vrouw in het blauw

Dodentunnels

Een duistere engel

Cirkel van steen

De lantaarnmannen

Een afgelegen plek

Onder een andere naam

Wat ons rest

Eerste druk februari 2026
Dit is deel 15 in de serie 'Ruth Galloway'.

Oorspronkelijke titel *The Last Remains*

Oorspronkelijke uitgever Quercus Editions Ltd, An Hachette UK company

Copyright © Elly Griffiths 2023

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Janet Limonard-Harkink

Omslagontwerp en -illustratie De Weijs Design, Baarn

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7493 3

ISBN e-book 978 90 261 7494 0

ISBN luisterboek 978 90 261 7495 7

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruik gemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelvuldig en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.